

Hoe het allemaal begon

door: Marloes Bloem

Uiteraard mag in het jubileumnummer van de Aesculus een interview met de allereerste voorzitter van ons Arboretum niet ontbreken. Wim Rennings, is na 25 jaar nog altijd een zeer actieve vrijwilliger. Inmiddels is hij bijna 75 jaar, maar dat is hem niet aan te zien. Hij is onze drijvende kracht achter het werven van sponsors en adverteerders. Samen met zijn vrouw Toos draait hij baliedienst en hij is coördinator van de PR. Ook geeft hij nog tien tot vijftien rondleidingen per jaar. Regelmatig is hij ook op zaterdagmorgen in het Arboretum te vinden. Al met al nog altijd zeer betrokken bij het wel en wee van ons park. Dat zijn enthousiasme onverminderd is gebleven bleek wel uit de spraakwaterfall die na de koffie op gang kwam.

Klopt het dat de gemeente het Arboretum voor fl. 1,- heeft gekocht?

Nee, de gemeente heeft niet het Arboretum gekocht. De broeders hebben een groot deel van hun vervallen tuingrond aan de gemeente verkocht, waarna de

De eerste flyer. (let op: oud tel.-nr.)

ARBORETUM OUDENBOSCH

In onze tuin werken wij iedere zaterdag aan verbeteringen.

Onkruid wieden, opschonen van de bansloot, schilderen, plant-rijp maken enz. zijn de werkzaamheden.

WILT U OOK MEEDOEN ?

Iedere vrijwilliger is elke zaterdag vanaf 09.30 uur welkom !
(Iedere week is niet nodig !)

INLICHTINGEN BIJ:

Joop van Rijsbergen
Tel. 01652 - 5325

Info over Arboretum

(Van onze verslaggever)
OUDENBOSCH - De Stichting Arboretum in Oudenbosch begint deze maand met het aanleggen van een park in de vroegere kloostertuin van St. Louis. Hier wordt een inheemse tuin aangelegd.

Morgenavond houdt de stichting vanaf acht uur een informatie-avond over de ontwikkelingen van het arboretum.

Het staat vast dat de ingang van deze verzameltuin van bijzondere boom- en plantensoorten aan de Parklaan komt te liggen, vlak bij het station. Gedacht wordt verder aan de aanleg van een vijfverpartij met een informatiestand bij de ingang. De bomen en struiken voor de inheemse hoek zijn volgens de tuinarchitect A. van Rooijen, die het park tekende, geschonken door boomkwekers uit Oudenbosch en omgeving.

1988 Persbericht informatieavond

Stichting Arboretum hiervan een arboretum heeft gemaakt. Destijds, in december 1983, was ik raadslid in de gemeenteraad van Oudenbosch. De Gemeente kreeg de mogelijkheid om grond van de broeders aan te kopen, deels voor woningbouw. Dit betrof grond in de omgeving van de Brouwerijstraat, waar de Bisschoppelijke kweekschool op gevestigd was met nog enkele andere gebouwen en verder tot aan de Parklaan. Gelijktijdig werd ook de moestuin van de broeders afgestoten. De Gemeente kreeg de mogelijkheid om dit laatste stuk grond, ruim 4 ha, te kopen voor het bedrag van fl. 1,-, met als voorwaarde dat de tuin een groene functie zou krijgen. Tijdens de gemeenteraadsvergadering waar dit onderwerp behandeld werd opperde Gerard Huijpen toen om hier een arboretum van te maken. Tijdens de koffiepauze werden de gemeenteraadsleden steeds enthousiaster. Uiteindelijk stelde de gemeenteraad een bedrag van fl. 50.000 beschikbaar voor het maken van een plan voor een arboretum. In de periode die volgde was men zeer enthousiast over dit idee. In dagblad de Stem of Brabants Nieuwsblad verscheen zelfs een artikel waarin vermeld werd dat de Oudenbossche boomkwekers voor fl. 100.000,- aan planten in dit project wilden steken.

Toch heeft het nog een tijd geduurd voordat het plan daadwerkelijk van de grond kwam.

Dat klopt. Begin 1986 heeft de toenmalige burgemeester Mangelmans mij benaderd, omdat het de Gemeente niet lukte om een arboretumplan gerealiseerd te krijgen. Hij vroeg mij of ik dit als particulier wilde oppakken om te kijken of het op deze manier verwezenlijkt kon worden. Na dit goed overwogen te hebben, ben ik hier toen samen met Jacques Hopstaken en Hans Tak (beiden betrokken bij het Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum) rond juli – oktober mee aan de slag gegaan. Want hoe pak je zo iets aan?

Allereerst vond ik dat je een aantal mensen nodig had die over de voor het plan benodigde specifieke kennis beschikten. Denk hierbij aan iemand die verstand van grond heeft, bijvoorbeeld een boer. Verder wilde ik graag iemand uit het onderwijs bij de groep, net als iemand van het niveau van uitvoerder in een bedrijf. En natuurlijk werd er een penningmeester toegevoegd aan de club. Niet allemaal ambtenaren dus. Ook gaf broeder Amandus, de toenmalige huisoverste

Bouw van de theekoepel.

van het klooster, mij de tip om Broeder Theofaan erbij te betrekken. Zijn leven stond in het teken van onderwijs en deze broeder wist bovendien heel veel van planten af en zorgde destijds al voor de tuin. Een leuk detail is dat ik nog bij deze broeder in de klas heb gezeten. Broeder Theofaan heeft ook de kiem gelegd voor de rondleidingen. Tot onze grote vreugde sloot Anton van Rooijen (zie interview elders in dit blad) zich bij onze pioniersgroep aan. Hij is met zijn deskundigheid van landschaps- en tuinarchitect van onschatbare waarde geweest in de fase van planontwikkeling en inrichting. Uiteindelijk heeft deze club van in totaal elf enthousiaste en deskundige personen in oktober 1986 besloten om door te gaan, ondanks het feit dat de boomkwekers hun medewerking maar zeer beperkt wilden verlenen.

Hoe is het plan toen verder gegaan?

Inmiddels was de gemeente al begonnen met het bouwen van woningen en had daarvoor al in 1984 een bouwstraat (nu Ankerstraat e.o.) aangelegd. Hierdoor lag de tuin van de broeders geheel open door het ontbreken van een afscheiding. Met het gevolg dat omwonenden en anderen het gebied gebruikten als o.a. hondenuitlaatplaats, als crossterrein of als plaats om vuil te storten. De tuin, die toen al redelijk verwaarloosd was, ging hierdoor nog verder achteruit en verpauperde met de dag.

Allereerst werd het plan om een arboretum te verwezenlijken, dat Anton van Rooijen eind 1986 op papier had gezet, verder uitgewerkt in een inrichtingsplan en verdeeld in een aantal fasen:

1. Europese deel;
2. Aziatische deel;
3. Vijver + noordelijk gedeelte v.h. Amerikaanse deel;
4. Zuidelijk gedeelte van het Amerikaanse deel;
5. Gereedschaploods.

In de zomer van 1987 is hier een planning bij gemaakt. Wij wilden het plan gerealiseerd hebben in zes tot zeven jaar. Begonnen is met de inrichting en eerste beplanting van het Europese deel.

Dit hield als eerste in het plaatsen van een hek langs de Ankerstraat.

Verder diende hier ook een drassig stuk grond gedraineerd te worden en er werd grondwerk verricht. Denk bij dit laatste aan egaliseren, paden uitgraven, zand erin en een toplaag realiseren van grove steenslag. Voor het grondwerk tekende het Grond- en Transportbedrijf Wagemakers. De gehele eerste fase werd begroot op fl. 45.000,=. Maar wij hadden als pioniers nog geen eigen financiële middelen. Ik heb toen aan burgemeester Mangelmans gevraagd om de toegezegde fl. 50.000,=, waarvan nog niets was uitgegeven, hiervoor vrij te maken. Helaas speelde dit alles tijdens het kerstreces van de gemeenteraad. De burgemeester heeft mij toen gevraagd dit zelf met de fractievoorzitters te regelen. Zo gezegd, zo gedaan. Ik heb met alle fractievoorzitters contact opgenomen en hun mondelinge toezegging gekregen. Formeel was er dus nog geen besluit.

Toch was dit voor Wagemakers en de andere bedrijven voldoende om te beginnen op 24 december. Drie dagen later op 27 december hebben Anton van Rooijen, Adri Konings, Arno Legius en ik de hoogte- en breedtematen van de eerste fase in terrein uitgemeten en de paden uitgezet. Jammer genoeg moest het werk kort daarna een tijd worden stilgelegd in verband met een lange vorstperiode, maar op 2 mei 1987 zijn we begonnen met planten. Het leuke is dat dagblad BN de Stem van dit planten van deze eerste boom op 29 maart 2012 een artikel met foto heeft geplaatst in het kader van ons vijftienvigjarig jubileum.

Aansluitend op het planten van de eerste boom en de officiële plechtigheden zijn we samen met onze vrijwilligers en met hulp van de Jongeren Rotary verder gegaan met het planten van 750 bomen en struiken.

1988 info-bord met sponsornamen.

Wat heeft u bezield om dit project aan te gaan? Had u naast dit vrijwilligerswerk nog een gewone baan?

Ja zeker had ik nog een volledige baan. In de opstartfase in 1986 was ik werkzaam als hoofd P&O bij het Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam. Later was ik werkzaam als hoofd P&O bij de Politie Rotterdam, Rijnmond. En ook mijn gezin vroeg natuurlijk aandacht; wij hebben drie kinderen, twee zonen en een dochter. Mijn motivatie was ten eerste dat ik het een heel goed project vond, waartoe de gemeenteraad overtuigend en enthousiast in 1983 had besloten. Verder wilde ik iets anders. Ik was gestopt als gemeenteraadslid en was toe aan een nieuwe uitdaging. En al snel werd mij duidelijk dat er een fijne club van elf personen bij elkaar gevonden was, die dit enthousiasme deelde. Een club die wist van aanpakken.

Als Wim even later weg loopt om in zijn enthousiasme nog meer boeken en artikelen te gaan halen, vertelt Toos mij dat hij destijds nooit thuis was. Altijd aan het werk, overdag in Rotterdam en 's avonds op pad voor het Arboretum.

En zo is de groep vrijwilligers gaan groeien?

Ja, inderdaad. Een leuke anekdote is dat ik voor 2 mei 1987, bij het planten van de eerste boom in de open lucht, een geluidsinstallatie nodig had. Via buurman Toon van Dongen kwam ik bij Frank van Andel terecht, die gelijk aanbood om dit alles persoonlijk te komen installeren. Frank is gekomen en nooit meer weggegaan, net zoals zijn vrouw Yvonne en dochter Suzanne. Naast hen kan ik nog zoveel vrijwilligers van het eerste uur opnoemen. Ook broeder Edgar heeft zich met enkele anderen die bewuste dag aangemeld. In de jaren daarna is het aantal vrijwilligers gestaag gegroeid tot nu ruim 70 vaste vrijwilligers en tijdens speciale projecten kunnen wij ook nog op anderen een beroep doen. In het begin was het vaak behelpen, want het ontbrak ons aanvankelijk aan alles. Zo gebruikten wij in die tijd vaak ons eigen gereedschap, al mochten wij al snel gebruik maken van de tractor met aanhangwagentje van de broeders. Als allereerste kantoor hadden wij een schaftkeet van

Wagemakers, later opgevolgd door een portakabin die wij kregen van Louis Kessel. Deze deed ook dienst als huisvesting voor de vrijwilligers die balie-dienst draaiden. De ingang van de tuin was toen gelegen aan de Ankerstraat en de tuin was in de beginjaren maar beperkt open voor het publiek.

Hoe is het toen verder gegaan met de realisatie van het Arboretum?

Eind 1987 is de omslag gekomen. Anton van Rooijen heeft het inrichtingsplan in de loop van 1987 uitgewerkt en in delen verdeeld. Dat vormde de basis voor een kostenberekening met als resultaat dat er een bedrag van fl. 325.000,-

nodig was om het plan te realiseren. Het Arboretum zelf zou fl. 60.000,- bijdragen en de Gemeente fl. 265.000,- (minus de reeds ontvangen fl. 50.000,-). In augustus '87 heeft de gemeenteraad het Arboretum bezocht en tijdens dat bezoek hebben wij onze plannen gepresenteerd inclusief onze toezegging om zelf fl. 60.000,- bij te dragen. Daarna is door Burgemeester en Wethouders besloten om de gemeentebegroting voor 1988 hierop aan te passen. In de meerjarenbegroting werd de benodigde fl. 265.000,- opgenomen.

In de winter van '87/'88 zijn we begonnen met het Aziatische deel van de tuin. Eerst moesten hier een paar honderd eikenstobben uitgehaald worden en werden zaailingen van de esdoornhaag die langs de Bansloot stond verzameld en opgekuild voor later. Deze zaailingen zijn nu volwassen struiken geworden en vormen de haag langs het Aziatisch gedeelte van de tuin. In elke fase ging het niet alleen om het grondwerk en verder inrichten, maar werden ook steeds de paden in het betreffende deel aangelegd. In de tijd dat de tuin nog eigendom was van de broeders liepen de paden allemaal van noord naar zuid. Terwijl wij als we in de tuin bezig waren paden nodig hadden van oost naar west. Ons gereedschap lag namelijk in de kleine plantenkas, daar waar nu de succulentenkas staat. Zo is ook de eerste brug ontstaan over de Bansloot. Eerst een geïmproviseerde brug door middel van een vlonder, maar later de huidige 'rode brug' gemaakt door Jan en Alwin Bedaf met hulp van Rinus van de Nobelen. Ook helemaal vrijwilligerswerk. Wij hebben alleen het hout betaald.

In 1988/1989 zijn we verder gegaan met het restaureren van de vijver, het aanbrengen van o.a. nieuwe beschoeiing. Dit had wel tot gevolg dat alle vissen eerst uit de vijver verwijderd moesten worden. De gereedschaploods is in 1990 door vrijwilligers gebouwd en een jaar later werd de tuin uitgebreid met een stuk grond achter het mortuarium. Verder is in 1996 het gedeelte noordelijk van het klinkerpad bij het Arboretum gekomen. In hetzelfde jaar werd het klooster verkocht aan de familie Lips en werd het Hotel Café Restaurant Tivoli daarin gevestigd.

Het Arboretum moest zelf wel fl. 60.000,- zien te verkrijgen! Hoe deed u dit? Hoe kwam u aan sponsors?

Het geld werd in het begin vooral gehaald uit sponsorgelden. Of-schoon de sponsoring met kleine bedragen ging, nam de opbrengst door de grote animo onder bedrijven en particulieren snel toe. In 1987 begonnen we met bijna fl. 5.000,- aan sponsorgeld, dat in 1988 al was verdubbeld. Ik ging gewoon bedrijven af. Deels bij bekende, maar ook gewoon bij mij niet bekende bedrijven. Later - toen wij ook de paden gingen aanbieden aan sponsors - werden de bedragen groter. Het waren voor die tijd redelijk hoge bedragen. In 1992 bereikte de sponsorbijdrage met ruim fl. 9.600,- zijn top. Mede door deze financiële steun slaagden wij er snel in de toegezegde fl. 60.000,- bijeen te krijgen.

1988 Boomplanting bomenfonds.

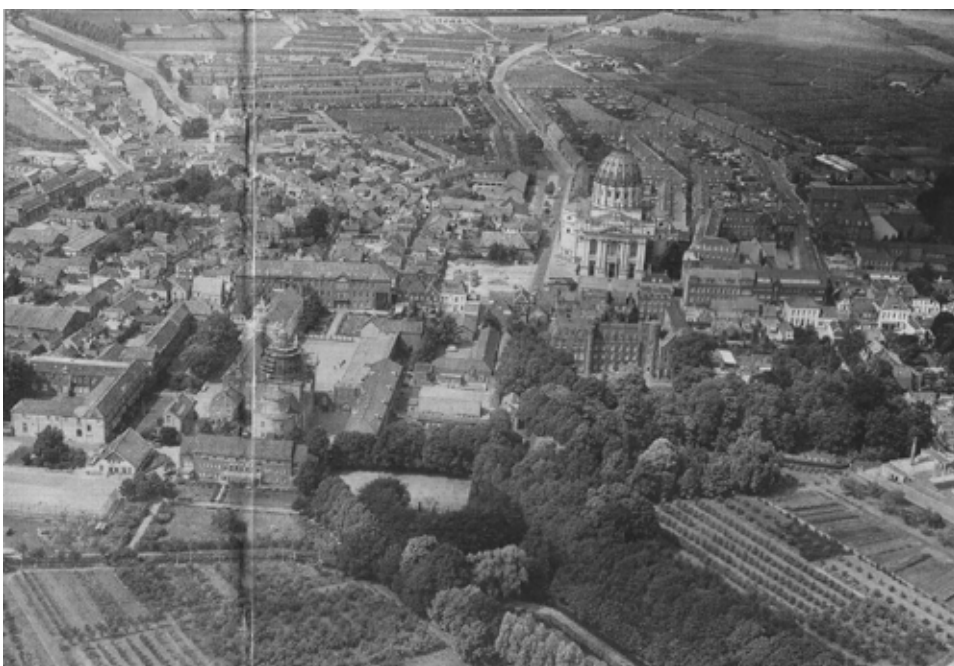
Met grote regelmaat, bijna wekelijks, lees ik artikelen in o. a. de Bode. Hoe krijgt u dit voor elkaar?

Dat wordt mij vaker gevraagd. Ik heb geen speciale ingang daar bij de redactie. Ik schrijf gewoon onze eigen persberichten, meestal op zondagmorgen vroeg, met een kop thee erbij. Dat bericht gaat daarna, soms vergezeld van een actuele foto, naar de media waaronder de Bode. Met de werkgroep PR en Promotie van het Arboretum zijn we nu ook bezig wat meer het accent te leggen op de omliggende gemeenten van Halderberge. Zo hebben wij in 2011 met de uitgever van de Bode een gecombineerde afspraak kunnen maken voor een advertentie en redactioneel artikel in vier edities. Dat artikel bleek

voor de uitgever zo'n succes dat het in veel meer edities werd geplaatst. Dat bleek zijn vruchten af te werpen. We krijgen bezoekers uit andere windstreken die refereren aan het artikel in de Bode in hun editie. Verder heb je dit jaar mooie artikelen kunnen lezen over ons vijftienvintigjarig bestaan in: In uw regio, BN DeStem en in Bruisend Halderberge. Sinds een paar jaar benaderen wij zelf verenigingen en instellingen in Noord-Brabant en Zeeland met folders met een aanbieding voor een bezoek. Dit doen wij samen met de Basiliek, hetgeen wij graag willen voortzetten. Later willen we hier ook digitaal aandacht aan gaan besteden.

Wat ons zo uniek maakt is het feit dat het Arboretum volledig transparant is voor wat betreft de financiën. Welke stichting of vereniging geeft zo'n open inzicht in de financiële cijfers?

Foto: Archief Arboretum.

Oudenbosch voordat het arboretum was aangelegd. Ten zuiden van de Markt is op de foto de tuin van de broeders van Saint-Louis te zien.

Hier heeft Wim Rennings wat mij betreft een treffend woord gebruikt: UNIEK. Wim Rennings, een unieke man, waar de Botanische Tuin Arboretum Oudenbosch trots op kan zijn. Allereerst omdat hij destijds bereid was de kar te trekken, maar ook omdat hij nu nog steeds vol enthousiasme is om zich zo voor ons Arboretum in te zetten!

